

PEILJAAR
2020

werfdoelstelling
afskosten → hogere heffing →
- slechte kwaliteit
- bereidheid tot investeren
vanaf gemeenten
met belang?
Hog naar burgers
↳ in campagne

Haarlem

VERGELIJKING GEMEENTEN

Benchmark
Huishoudelijk Afval

LEREN DOOR TE VERGELIJKEN

Inhoud

Kernprestaties	3
Milieu	5
Kosten	10
Dienstverlening	11
Regievaardigheden	12
Basisgegevens	13
Corona	14
Over de benchmark	15

Datum: 13 oktober 2021
Status: definitief

De Benchmark Huishoudelijk Afval is een product van de NVRD, in samenwerking met Rijkswaterstaat en uitgevoerd door Cyclusmanagement.

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Hoe presteert Haarlem tov de benchmark?

Milieu

	Haarlem	KLASSE A	
Restafval (kg/inw)	233	255	●

Kosten

Afvalbeheerkosten (€/ aansl)	194	226	●
------------------------------	-----	-----	---

Dienstverlening

Dienstverleningsniveau (score)	232	279	●
--------------------------------	-----	-----	---

Regie

Regievaardigheid (score)	20	19	●
--------------------------	----	----	---

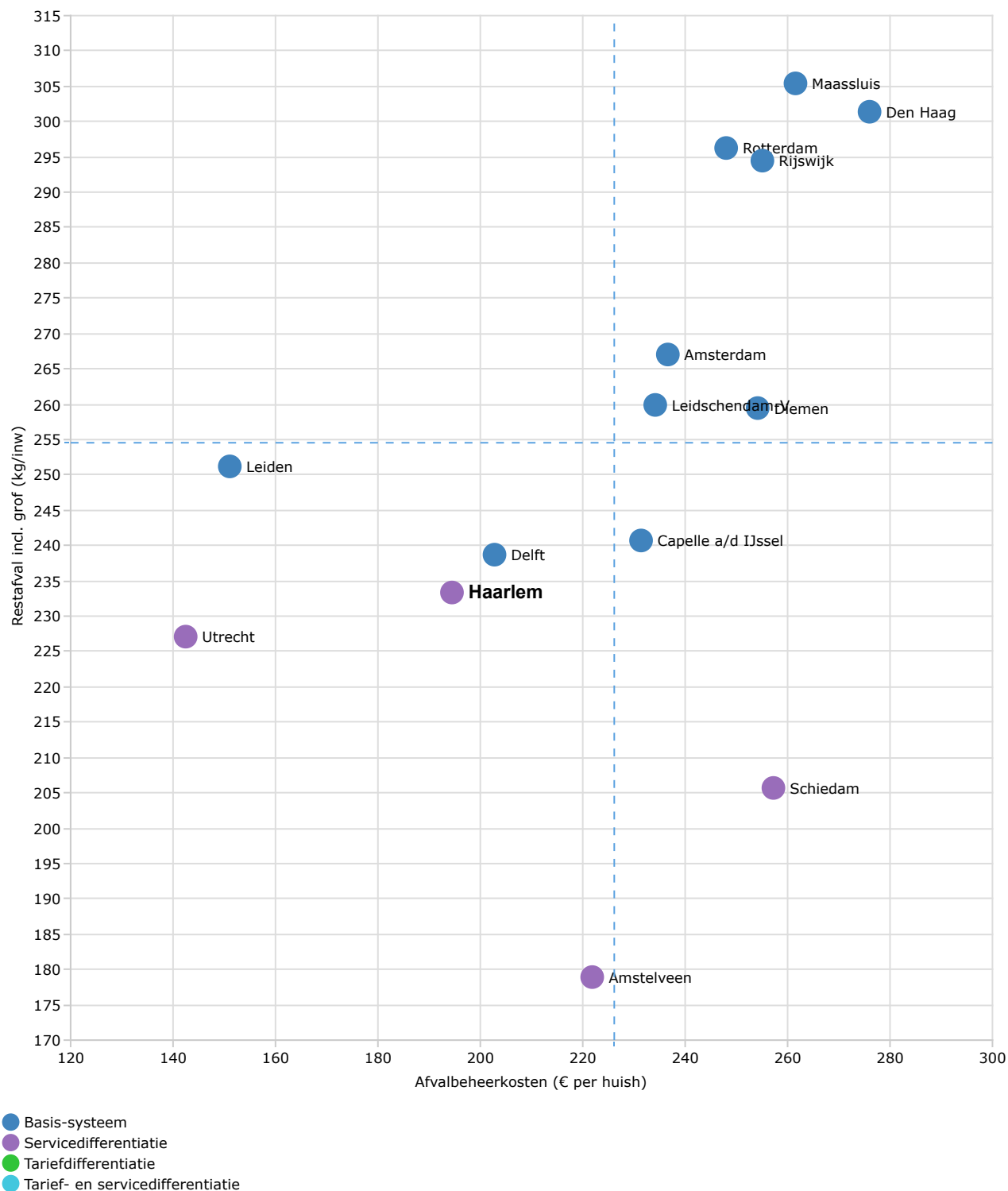
Legenda

- = Boven het klasse-gemiddelde (>5%)
- = Gelijk aan klasse-gemiddelde (-5% tot +5%)
- = Onder het klasse-gemiddelde (<5%)

Toelichting

Op de vier prestatiegebieden van de benchmarkdriehoek is weergegeven hoe Haarlem presteert ten opzichte van de benchmark. In de benchmark worden gemeenten vergeleken in hoogbouwklassen. Haarlem is ingedeeld in KLASSE A (50 - 100% hoogbouw).

Hoe kosten-effectief is Haarlem?

Toelichting

In dit figuur zijn alle gemeenten weergegeven uit KLASSE A (50 - 100% hoogbouw), onderscheiden naar toegepaste inzamelstrategie (kleur van de bol). *Servicedifferentiatie* = omgekeerd inzamelen en/of laagfrequent inzamelen van restafval.

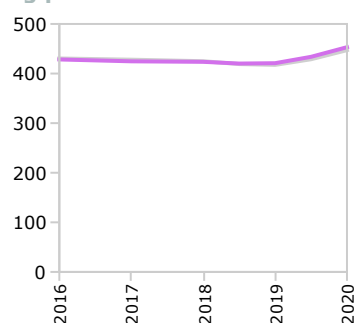
De stippellijnen geven de gemiddelden van alle strategieën gezamenlijk weer. De gemeenten die linksonder zijn weergegeven zijn het meest kosten-effectief: zij hebben de minste hoeveelheid restafval (kernprestatie Milieu) tegen de laagste afvalbeheerkosten (kernprestatie Kosten).

Milieu

	Haarlem	KLASSE A	
Huishoudelijk afval (kg/inw)	453	447	●
Afvalscheiding (%)	49	43	●
Restafval (kg/inw)	233	255	●

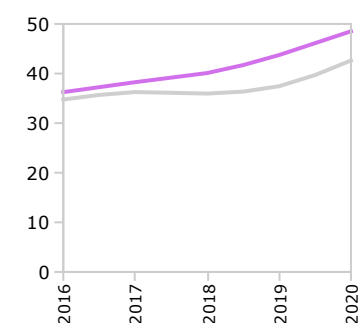
Huishoudelijk afval

kg per inwoner

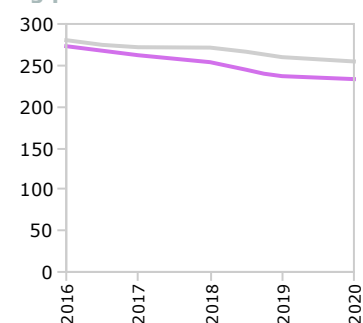
Afvalscheiding

%

Restafval

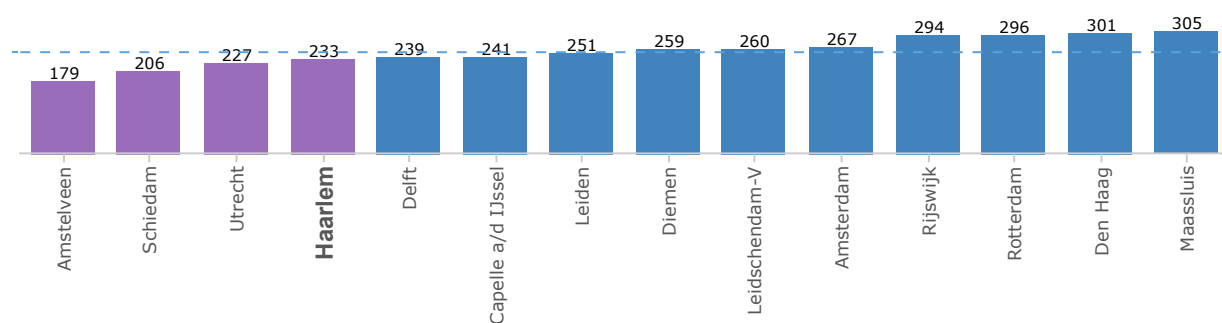
kg per inwoner

■ Haarlem
■ KLASSE A

Restafval

kg per inwoner

— Gemiddelde ■ Basis-systeem ■ Servicedifferentiatie ■ Tariefdifferentiatie ■ Tarief- en servicedifferentiatie

Toelichting

Huishoudelijk afval = de totale hoeveelheid aan afval en grondstoffen die bij huishoudens vrijkomt (inclusief grof afval).

Afvalscheiding % = het aandeel van het van het huishoudelijk afval dat (na)gescheiden wordt ten behoeve van hergebruik en nuttige toepassing.

Restafval = de hoeveelheid afval die resteert na (na)scheiding en wordt afgevoerd naar de afvalverbranding (inclusief grof restafval en verbouwingsrestafval). Deze milieu-indicator kan worden vergeleken met de landelijke VANG-doelstelling.

Fijn huishoudelijk

kg per inwoner

	Haarlem	KLASSE A	.
Fijn restafval	217	226	●
Groente-, fruit- en tuinafval	43	33	●
Oud papier en karton	40	31	●
Plastic, metalen en drankenkartons	25	16	●
Glas verpakkingen	24	18	●
Textiel	4	3	●
Klein chemisch afval	1	1	●
Luiers	0		
Frituurvet	0	0	
Minerale stoffen	0	9	
Metalen uit bodemas	3	7	●
Biogranulaat (onf)	2	37	●
Scheidings% fijn huishoudelijk afval	39	33	●

Grof huishoudelijk

kg per inwoner

Grof (verbouwings-)restafval	16	29	●
Grof tuinafval	3	7	●
Kringloopgoederen	0	9	
Oud IJzer	3	5	●
Elektr(on)ische apparatuur	4	4	●
Hout A en B	26	20	●
Hout C	1	2	●
Puin	18	17	●
Overig brongescheiden	4	7	●
Nagescheiden	20	25	●
Scheidings% grof huishoudelijk afval	83	71	●

Totaal

kg per inwoner

Huishoudelijk afval totaal	453	447	●
----------------------------	-----	-----	---

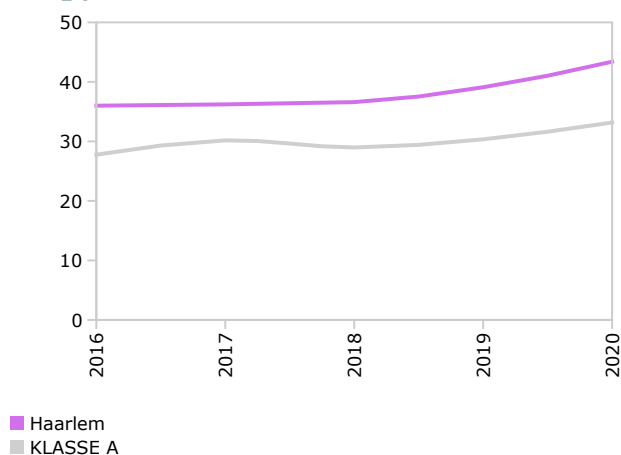
Toelichting

Per materiaalstroom is weergegeven hoe Haarlem presteert ten opzichte van de benchmark. De hoeveelheid restafval (fijn en grof) is gecorrigeerd voor nascheiding.

Minerale stoffen, metalen uit bodemas en biogranulaat zijn uit nascheiding verkregen stoffen.

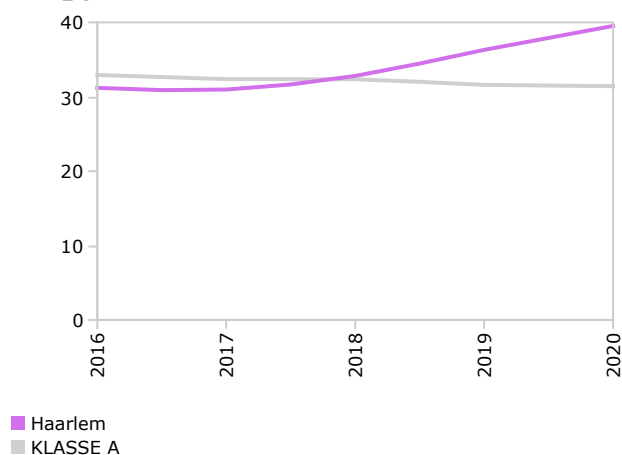
Groente-, fruit- en tuinafval

kg per inwoner

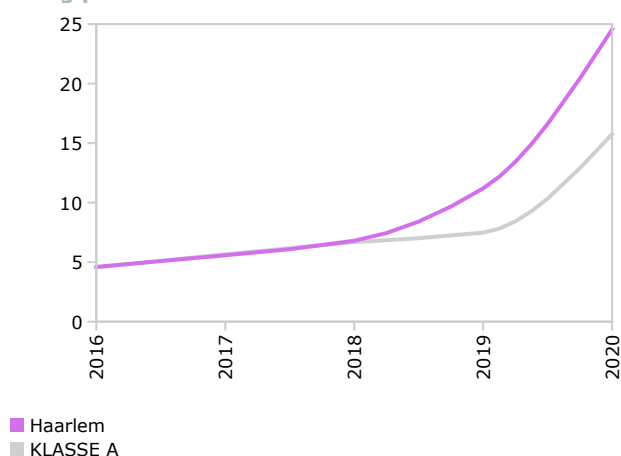
Oud papier en karton

kg per inwoner

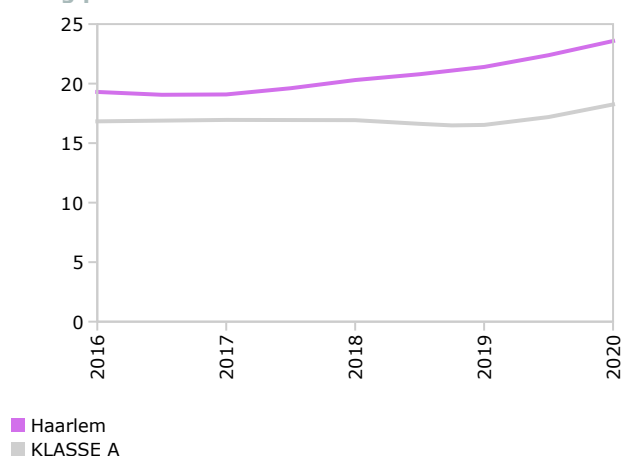
Plastic, metalen en drankenkartons

kg per inwoner

Glas

kg per inwoner

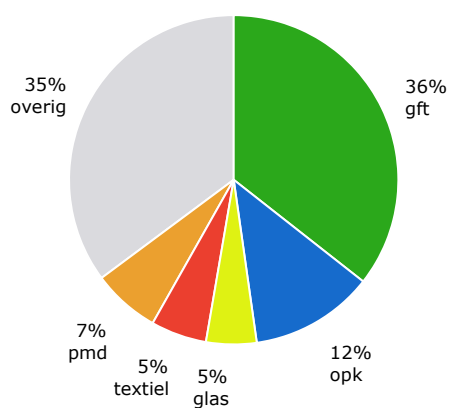
Toelichting

De trend geeft weer in welke mate de afvalscheidingsresultaten verbeteren danwel verslechteren in de tijd. Door de eigen trend te vergelijken met die van de benchmark, kan worden bepaald in hoeverre meer of minder progressie dan de benchmark wordt geboekt.

Grondstoffen in het restafval

kg per inwoner

	Haarlem	KLASSE A	.
Groente-, fruit- en tuinafval	77	88	●
Oud papier en karton	26	25	●
Plastic, metalen en drankenkartons	14	25	●
Glas verpakkingen	11	10	●
Textiel	12	8	●
Totaal	141	156	●

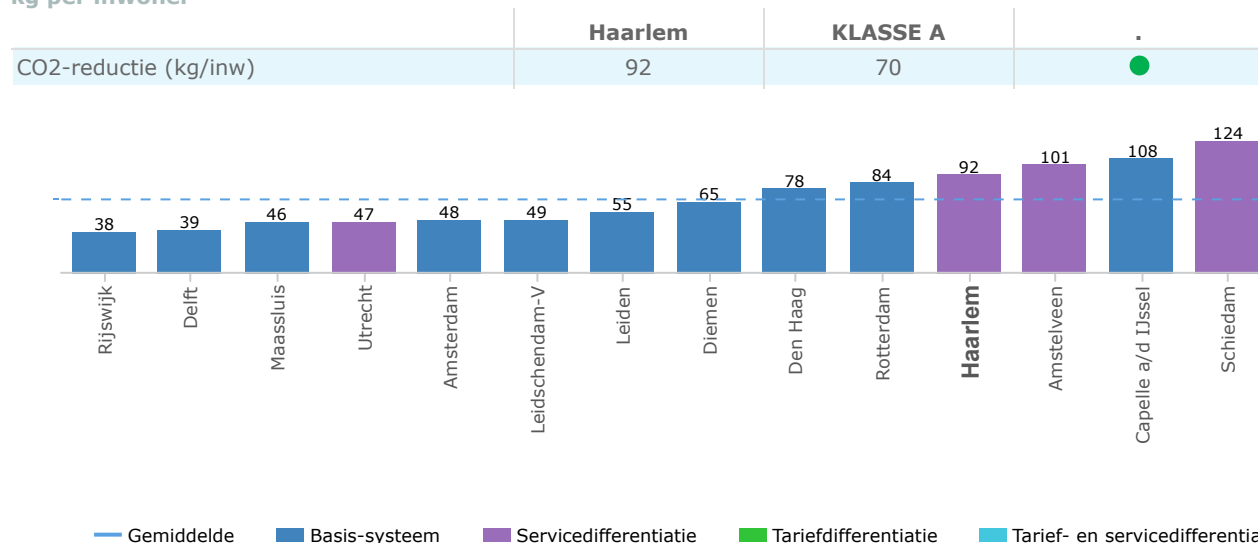
Haarlem heeft 141 kilogram per inwoner aan grondstoffen (gft, pmd, glas, papier en textiel) in het fijn restafval zitten. Dat is **65%** van de totale hoeveelheid fijn restafval.

Toelichting

Grondstoffen in het restafval = geeft een indicatie van het afvalscheidingspotentieel. Het geeft aan hoeveel kilogram aan gft, oud papier en karton, pmd, glas en textiel nog in het restafval zit. Dit is bepaald op basis van de meest recent gehouden sorteeranalyse van het fijn huishoudelijk restafval. Eventuele nagescheiden grondstoffen zijn hierop in mindering gebracht.

CO₂-reductie

kg per inwoner

Toelichting

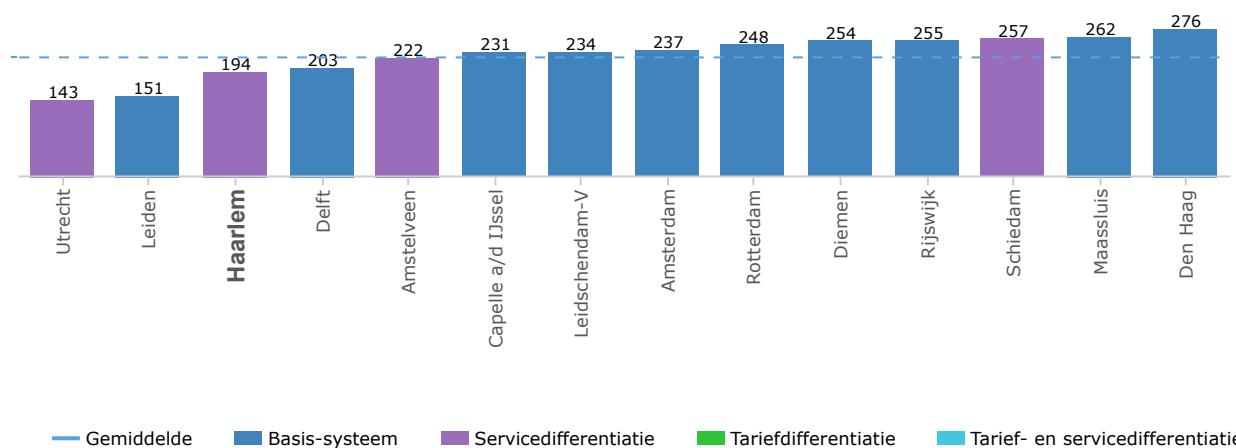
CO₂-reductie = de gereduceerde hoeveelheid CO₂ als gevolg van het recyclen van grondstoffen (gft, pmd, oud papier, glas, textiel, hout, grof tuinafval, frituurvet en luiers). Bij het bepalen van deze indicator is gebruik gemaakt van de geactualiseerde CO₂-kentallen van adviesbureau CE-Delft (2021).

Kosten

€ per aansluiting

	Haarlem	KLASSE A	.
Inzamelkosten	84	106	●
Overslag- en transportkosten	7	8	●
Verwerkingskosten	72	69	●
Overige kosten	48	45	●
Vergoedingen Afvalfonds	-17	-9	●
Totale afvalbeheerkosten	194	226	●

Totale afvalbeheerkosten

Kosten per materiaalstroom

€ per aansluiting

	Haarlem	KLASSE A	.
Fijn restafval	91	99	●
Groente-, fruit- en tuinafval	18	17	●
Oud papier en karton	6	7	●
Plastic, metalen en drankenkartons	18	11	●
Glas verpakkingen	3	3	●
Textiel	1	1	●
Grof huishoudelijk afval (incl. bijplaatsing)	25	46	●

€ per ton

Fijn restafval	186	196	●
Groente-, fruit- en tuinafval	203	235	●
Oud papier en karton	77	131	●
Plastic, metalen en drankenkartons	356	452	●
Glas verpakkingen	64	72	●
Textiel	129	219	●

Toelichting

Totale afvalbeheerkosten = de kosten die gemoeid zijn met de gemeentelijke zorgplicht, bestaande uit de inzamelkosten, overslag- en transportkosten, verwerkingskosten, en overige afvalkosten (wo beleidskosten, voorlichting, handhaving en perceptiekosten). Kwijtscheldingsbeleid, btw-compensatie en kosten voor zwerfafval en bedrijfsafval maken geen deel uit van deze kosten. Om die reden kunnen de totale afvalbeheerkosten lager uitvallen dan de afvalstoffenheffing.

De *kosten per materiaalstroom* zijn de kosten voor inzameling, overslag en transport, en verwerking.

Dienstverlening

Kernprestaties

	Haarlem	KLASSE A	.
Dienstverlening grondstoffen (score)	232	279	●
Dienstverlening restafval (score)	41	73	●

Halen aan huis

aantal ophaalrondes per jaar

Groente-, fruit- en tuinafval	26	31	●
Oud papier en karton	26	14	●
Plastic-, metalen en drankenkartons	26	25	●
Glas verpakkingen	0		
Textiel	0		
Fijn restafval	26	36	●

Brengvoorzieningen

aantal huishoudens per voorziening

Groente-, fruit- en tuinafval	90	118	●
Oud papier en karton	153	259	●
Plastic, metalen en drankenkartons	184	352	●
Glas verpakkingen	680	506	●
Textiel	1699	1858	●
Milieustraat	78171	39199	●
Fijn restafval	51	41	●

Milieustraat

Aantal afvalstromen milieustraat	26	25	●
Openingsuren doordeweeks	39	40	●
Openingsuren zaterdag	8	8	●

Toelichting

Het dienstverleningsniveau wordt in de benchmark gekwantificeerd met behulp van een vragen-score methodiek. Afhankelijk van de intensiteit (inzamelfrequentie, voorzieningsdichtheid) en de omvang (% huishoudens dat gebruik kan maken van de service) worden scores toegerekend. Er worden twee scores berekend: één voor de dienstverlening op grondstoffen (inclusief milieustraat) en één voor de dienstverlening op (grof) restafval. Een lage score voor restafval hoeft niet per definitie slecht te zijn (ivm het stimuleren van afvalscheiding).

Regie

Kernprestatie

	Haarlem	KLASSE A	.
Score regievaardigheden	20	19	●

Beleidsregie

	Haarlem
Er heeft de afgelopen 5 jaar een uitvoerige beleidsevaluatie plaatsgevonden	●
Er is een actueel afvalbeleidsplan voor huishoudelijk afval vastgesteld	●
Kaders en ambities t.a.v. huishoudelijk afval zijn door de Raad vastgesteld	●
Er worden regelmatig sorteeranalyses voor fijn restafval uitgevoerd	●
Er worden regelmatig sorteeranalyses voor grof restafval uitgevoerd	●
Er heeft de afgelopen 5 jaar een uitvoerig bewonersonderzoek plaatsgevonden	●

Burgerregie

Gemeente onderhoudt actief contact met bewonersorganisaties	●
Gemeente maakt gebruik van burgerpanels	●
Op basis van bewonersconsultatie wordt de afvalinzameling geoptimaliseerd	●
Er is een klachtenprotocol aanwezig	●
Afvalklachten worden geregistreerd en regelmatig op soort geanalyseerd	●
Kwaliteitseisen afvalinzameling zijn bekend bij de burgers	●

Informatiesturing

Inzamelgegevens worden per deelstroom en inzamelwijze geregistreerd	●
Er vindt registratie van aanbiedgedrag plaats (containermanagement)	●
Er vindt registratie van milieustraatbezoekers plaats (aantal per dag)	●
Prestatie-indicatoren maken deel uit van de Planning & Control cyclus	●
Er vindt uren en kostenregistratie per inzamelactiviteit plaats	●
Er bestaat goed inzicht in de doelmatigheid van de inzamelactiviteiten	●
Gemeente voert actief contractmanagement met verwerkers en leveranciers	●

Circulariteit

Er is een actueel beleidsplan Circulaire Economie opgesteld	●
Er is binnen de organisatie een ketenregisseur aangesteld	●
Er vindt registratie plaats op circulaire indicatoren	●
Circulariteit maakt onderdeel uit van contracten met ketenpartners	●
De inzameldienst doet aan circulaire inkoop	●
De inzamelmiddelen zijn vervaardigd van circulair materiaal	●

Toelichting

Er worden drie soorten regievaardigheden onderscheiden:

- Beleidsregie: de mate waarin beleid wordt geëvalueerd en geformuleerd op huishoudelijk afvalbeheer.
- Burgerregie: de mate waarin de burger wordt betrokken bij de beleidsontwikkeling en uitvoering van het afvalbeheer.
- Informatiesturing: de mate waarin wordt gestuurd op managementinformatie.
- Circulariteit: de mate waarin invloed wordt uitgeoefend op de circulaire economie.

De regiescore wordt bepaald door de som van de van toepassing zijnde regievaardigheden.

Basisgegevens

Algemeen

	Haarlem	KLASSE A
Aantal inwoners	162902	218795
Aantal aansluitingen	78171	108421
Aandeel hoogbouw (in %)	63	64

Beleid

Doelstelling 2025 restafval (grof + fijn) (kg/inw)	—	
Doelstelling 2025 afvalscheiding (%)	—	
Tariefdifferentiatie	—	
Restafval op afstand	✓	
Frequentieverlaging restafval	—	
Nascheiding PMD	Nascheiding bij zowel laag- als hoogbouw, in aanvulling op bronscheiding	
Nascheiding grof huishoudelijk	Bij zowel gehaald als gebracht grof restafval	

Tarieven

Tariefsysteem	Huishoudgrootte	
Afvalstoffenheffing (gemiddeld vastrecht in €/aansl)	340	314
Diftar-tarief restafval (in €/100 liter)	—	
Diftar-tarief gft (in €/ 100 liter)	—	
Verwerkingstarief restafval (€/ton) incl. stortbelasting	105	103
Verwerkingstarief gft (€/ton)	69	53
Verwerkingstarief oud papier en karton (€/ton)	-59	-59
Verwerkingstarief glas (€/ton)	-9	-14

Corona

Welk effect heeft corona in 2020 gehad op het afval- en grondstoffenbeheer van Haarlem? En wat heeft Haarlem ondernomen om de negatieve effecten te beperken?

Effecten

	Haarlem
Aantal bezoekers milieustraat	Grote toename
Hoeveelheid gebracht grof restafval milieustraat	Grote toename
Hoeveelheid gebrachte grondstoffen milieustraat	Grote toename
Hoeveelheid gehaald grof afval	Grote toename
Hoeveelheid bijgeplaatst (grof)restafval	Grote toename
Hoeveelheid bijgeplaatst karton	Grote toename

Aanpassingen

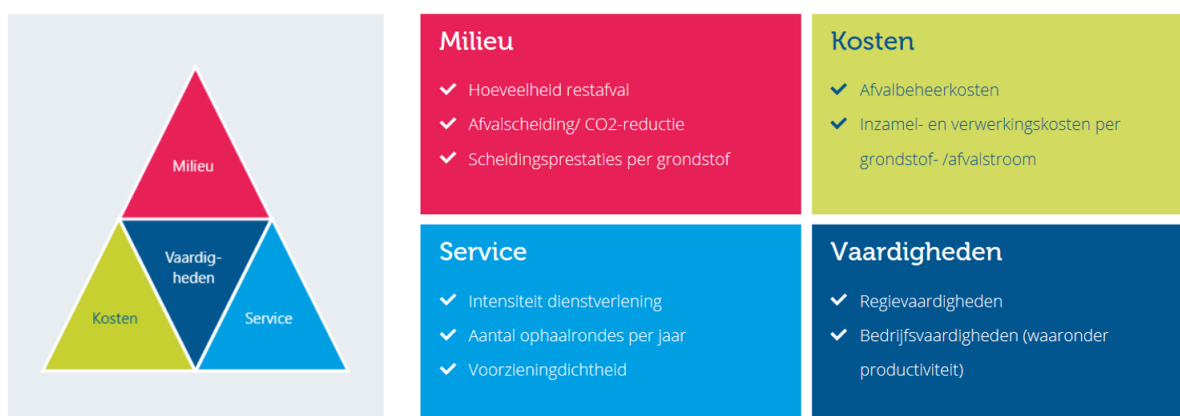
Extra personele inzet op milieustraat?	Ja, inzet is verhoogd met 10 tot 30%
Extra personele inzet ledigen (ondergrondse) papiercontainers	Ja, inzet is verhoogd met 10 tot 30%
Extra personele inzet ledigen (ondergrondse) restcontainers	Ja, inzet is verhoogd met 10 tot 30%
Inzet handhavers op milieustraat	✓
Maximaal aantal bezoekers op startbordes milieustraat	✓
Openingsuren milieustraat aangepast?	Nee, de openingstijden zijn onveranderd

Over de benchmark

Benchmarken is een vorm van prestatiemeting waarbij gemeenten en inzamelbedrijven aan de hand van vooraf vastgestelde indicatoren hun prestaties vergelijken. Doel van de benchmark is het inzicht in eigen functioneren en presteren te vergroten om op die manier handvatten voor verbetering te bieden. Zowel op beleids-strategisch gebied als op operationeel gebied. Gezocht wordt naar de factoren die van invloed zijn op de prestatie. Dit kan een strategie zijn (tarifiering, acceptatie, etc.) of de keuze voor een inzamelwijze of inzamelmiddel. In deze rapportage worden de prestaties zoveel mogelijk in samenhang met de (prestatiebepalende) factoren weergegeven.

Methodiek

In onderstaande driehoek en nevenstaande tabel is weergegeven welke prestatiegebieden en kern-indicatoren centraal staan in de benchmark. De benchmark gebruikt de methodiek van de benchmarkdriehoek. De driehoek benoemt de belangrijkste stuurgebieden (MILIEU, KOSTEN, SERVICE en VAARDIGHEDEN) en symboliseert hun onderlinge afhankelijkheid: verandering op het ene gebied heeft gevolgen voor andere gebieden en vice versa. Per stuurgebied is een aantal prestatie-indicatoren benoemd. Deze indicatoren geven per stuurgebied snel en gestructureerd inzicht in een gemeentelijke beheer/beleidssituatie. Zo wordt het mogelijk om consequenties van gemeentelijk beleid en beheer te vergelijken en wanneer nodig gericht bij te sturen. (Zie voor uitgebreide toelichting en definities het [handboek](#) van de benchmark).

Vergelijkingsbasis

De gemeenten en bedrijven die aan de benchmark meedoen worden zoveel mogelijk vergeleken op basis van dezelfde omstandigheden. Omdat het aandeel hoogbouw in een verzorgingsgebied zeer prestatiebepalend blijkt te zijn, en hierop nauwelijks kan worden gestuurd, zijn de deelnemende organisaties gegroepeerd naar hoogbouwklasse. De volgende hoogbouwklassen zijn gedefinieerd:

Klasse A 50 t/m 100% hoogbouw
 Klasse B 30 t/m 49% hoogbouw
 Klasse C 20 t/m 29% hoogbouw
 Klasse D 0 t/m 19% hoogbouw

Deelnemersveld en dekking

Aan de benchmark peiljaar 2020 hebben 98 deelnemers meegedaan die in totaal 169 gemeenten vertegenwoordigen (sommige inzamelbedrijven doen voor meerdere gemeenten mee). Daarmee beslaat de benchmark 48% van de Nederlandse gemeenten.

